

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse kohaldamis- ja reguleerimisala

- (1) Käesolev seadus reguleerib nakkushaiguste ennetamise, seire ja tõrje korraldamist ning sätestab riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse ning juriidilise ja füüsilise isiku kohustused nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel.
- (2) Käesolevat seadust kohaldatakse Eesti Vabariigi territooriumil viibivale füüsilisele isikule ja Eestis asutatud või tegutsevale juriidilisele isikule, kui välislepingu või rahvusvahelise konventsiooniga ei ole kehtestatud teisiti.
- (3) Nakkushaiguste leviku tõrjeks eriolukorra ja hädaolukorra ajal kohaldatakse hädaolukorra seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.
- (4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (5) Nakkushaigete tervishoiuteenuse osutamisel kohaldatakse tervishoiuteenuste korraldamise seadust käesolevast seadusest tulenevate erisustega.

§ 2. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on kaitsta inimeste elu ja tervist nakkushaiguste eest, ennetada nakkushaigusi ja tõkestada nende levikut ning vähendada haigestumisest ja suremusest tulenevat sotsiaalset ja majanduslikku kahju.

§ 3. Terminid

- (1) Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:
- 1) avalik koht – avaliku kohana käsitatakse käesoleva seaduse tähenduses lisaks korrakaitseaduse §-s 54 sätestatule ka kohta, mis on antud tasu eest või tasuta kasutada avaliku ürituse või koosoleku korraldamiseks;
 - 2) bioohutus – põhimõtete, tehnoloogiate ja tegevuste kogum, mille eesmärk on vältida nakkustekitajate tahtmatut vabanemist ja nendega kokkupuudet, et kaitsta töötajate ja elanikkonna tervist ning keskkonda;
 - 3) epideemia – nakkushaiguse haigusjuhtude esinemine elanikkonnas oodatust tunduvalt suuremal määral või nakkushaiguspuhangu laialtlevik ja intensiivne levik, mis tingib vajaduse rakendada ulatuslikke nakkustõrje meetmeid;
 - 4) epidemioloogiline uuring – tegevused nakkusallika, nakkuse levikutee ja nakatumist soodustavate asjaolude väljaselgitamiseks, olukorra hindamiseks, nakkuskahtlaste ja nakkusohtlike inimeste ning vajalike tõrjemeetmete kindlaksmääramiseks;
 - 5) haiguskolle – nakkusallika asukoht ja seda ümbritsev ruum või territoorium neis piirides, kus nakkus on võimeline levima;

- 6) isolatsioon – nakkushaige või nakkusohtliku isiku on eraldamine teistest isikutest eesmärgiga vältida nakkuse edasikandumist;
- 7) karantiin – nakkushaigega kokku puutunud või nakkusohuga piirkonnas viibinud, kuid haigustunnusteta isiku, samuti teatud kauba või looma liikumisvabaduse ja tegevuste piiramine eesmärgiga ennetada nakkuse võimalikku levikut selle peiteperioodil;
- 8) nakkusallikas – inimene, loom, objekt, aine või keskkonnaosa, millelt nakkustekitaja kandub vastuvõtlikule organismile;
- 9) nakkushaige – isik, kellel on arstiteaduses tunnustatud meetoditega diagnoositud nakkushaigus, sõltumata haigustunnuste esinemisest;
- 10) nakkushaigus – haigus või nakkus, mis on põhjustatud bioloogilise nakkustekitaja või selle toksiooni sattumisest organismi ja mis levib otseselt või kaudselt inimeselt, loomalt või keskkonnast inimesele;
- 11) nakkushaiguse puhang – nakkushaigusjuhtude esinemine oodatust suuremal määral piiritletud rahvastikurühmas, ajal või kohas;
- 12) nakkushaiguste ennetamine – meetmete kogum, mille eesmärk on vältida nakkushaigustesse nakatumist, haigestumist, nende levikut ja puhanguid ning vähendada nendega kaasnevat tervisekahju ja majanduslikku kahju, hõlmates muu hulgas immuniseerimist ja terviseedendust;
- 13) nakkushaiguste seire – nakkushaiguste, nakkustekitajate ja nende riskitegurite kohta andmete süstemaatiline kogumine, analüüsimine, tõlgendamine ja edastamine eesmärgiga avastada varakult terviseohte, kavandada ennetus- ja tõrjemeetmeid ning hinnata nende tõhusust;
- 14) nakkuskahtlane isik – isik, kelle puhul on alust arvata, et ta on nakkustekitajaga kokku puutunud või viibinud nakkusohtlikus piirkonnas, kuid kellel ei ole veel diagnoositud nakkushaigust ega tõendatud nakkusohtlikkust;
- 15) nakkusohtlik isik – nakkushaige või nakkuskandja, kes võib nakkust teistele inimestele edasi anda;
- 16) nakkusohtlik materjal – materjal, sealhulgas organismist pärinev uuringumaterjal, laboratoorne kultuur või saastunud ese, mis sisaldab või mille puhul on põhjendatud kahtlus, et see sisaldab nakkustekitajat;
- 17) nakkusohutus – põhimõtete ja meetmete kogum, mida rakendatakse nakkushaiguste leviku vältimiseks inimese elukeskkonnas, sealhulgas tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisel, iluteenuste osutamisel ning töökohal;
- 18) nakkustekitaja – mistahes bioloogiline tegur, sealhulgas prioon, viirus, bakter, mikrokoopiline seen, algloom, ussnugiline ja lüljalgne, kaasa arvatud nende geneetiliselt muundatud vormid, ning nende bioloogilised komponendid ja toksiinid, mis on võimelised põhjustama inimese nakatumist ja nakkushaigust;
- 19) nakkushaiguste tõrje – nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ja likvideerimiseks rakendatavate meetmete kogum, sealhulgas piirangute ja ettevaatusabinõude kohaldamine;
- 20) pandeemia – nakkushaiguse ülemaailmne või väga laiaulatuslik piiriülene levik, mis haarab suurt osa elanikkonnast;
- 21) rahvastiku tervist ohustav rahvusvahelise tähtsusega hädaolukord – vastavalt rahvusvahelistele tervise-eeskirjadele Maailma Terviseorganisatsiooni peadirektori poolt väljakuulutatud erakorraline sündmus, mis kujutab nakkushaiguse rahvusvahelise leviku tõttu ohtu teiste riikide rahvastiku tervisele ja võib nõuda koordineeritud rahvusvahelist tõrjet;
- 22) terviseseisundit kinnitav tõend – tervishoiuteenuse osutaja või muu pädeva asutuse väljastatud isikustatud dokument, mis tõendab nakkushaiguse läbipõdemist, negatiivset testitulemust, immuniseerimist või meditsiinilist vastunäidustust nakkustõrje meetmete järgimiseks;
- 23) uuringumaterjal – nakkushaiguse diagnoosimiseks, seireks või epidemioloogiliseks uuringuks inimeselt või loomalt võetud proov, keskkonnaproov, toiduproov, joogiveeproov või muu bioloogiline, sealhulgas laboratoorselt eraldatud materjal;

24) zoonoos – nakkushaigus, mis kandub selgroogselt loomalt inimesele otsese või kaudse kontakti, siirutaja, toidu, vee või keskkonna kaudu.

(2) Nakkushaigus loetakse ohtlikuks (edaspidi *ohtlik nakkushaigus*), kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tunnustest:

- 1) haigus põhjustab suurt suremust, rasket haiguskulgu või püsivat tervisekahjustust ning selle levik kujutab tõsist ohtu rahvastiku tervisele;
- 2) haigus levib kiiresti või ulatuslikult ja selle levikuga kaasneb oht tervishoiusüsteemi toimepidevusele või muu elutähtsa teenuse osutamisele;
- 3) haiguse on põhjustanud uus, taasilmunud või harvaesinev nakkustekitaja, mille suhtes puudub elanikkonnal immuunsus või puuduvad tõhusad ravi- või ennetusmeetmed ja millega võib kaasneda tõsine oht rahvastiku tervisele;
- 4) haiguse levikust tulenevalt on Maailma Terviseorganisatsioon kuulutanud välja rahvastiku tervist ohustava rahvusvahelise tähtsusega hädaolukorra või Euroopa Komisjon on tunnistanud, et esineb rahvatervise hädaolukord Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2371, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (ELT L 314, 06.12.2022, lk 26–63) (edaspidi *määrus (EL) 2022/2371*) tähenduses ning haiguse levikuga võib kaasneda oht rahvastiku tervisele Eestis.

(3) Ohtlike nakkushaiguste loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

2. peatükk

RIIGIASUTUSTE JA TERVISEKASSA ÜLESANDED NAKKUSHAIGUSTE ENNETAMISEL JA TÕRJEL

§ 4. Ministeeriumide ülesanded

(1) Ministeeriumid ja nende valitsemisala asutused osalevad oma pädevuse piires nakkushaiguste ennetamises ja tõrjes, teevad selleks koostööd Terviseameti ja teiste asjaomaste asutustega ning teavitavad Terviseametit nakkushaiguste esinemisest ja nakkushaigustest tingitud ohtudest oma haldusalas.

(2) Nakkushaiguste ennetamise, seire ja tõrje valdkonda juhib Sotsiaalministeerium, kujundades ja koordineerides valdkonna poliitikat.

§ 5. Terviseameti ülesanded

(1) Terviseamet korraldab nakkushaiguste seiret, ennetamist ja tõrjet, sealhulgas nakkushaigustega seotud riskide hindamist, epidemioloogiliste ja laboratoorsete uuringute tegemist, referentlabori ülesannete täitmist, valmisoleku tagamist ning elanikkonna teavitamist nakkushaigustega seotud ohtudest ja vajalikest ennetusmeetmetest, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Nakkushaiguste seires, riskide hindamisel ja valmisoleku tagamisel Terviseamet:

- 1) jälgib ja analüüsib riigisisest ja rahvusvahelist epidemioloogilist olukorda, tuvastab terviseohte ning korraldab ja teeb nakkushaiguste seiret vastavalt kehtestatud nõuetele ning rahvusvahelistele juhistele, suunistele ja konventsioonidele;
- 2) kogub, töötleb ja analüüsib andmeid nakkushaiguste ja nakkustekitajate esinemise, leviku, riskitegurite ja immuniseerimise kohta ning avalikustab asjakohase statistika;
- 3) peab nakkushaiguste registrit;

- 4) täidab nakkushaiguste valdkonnas referentlabori rolli või tagab nakkushaiguste riikliku referentlabori teenuse kättesaadavuse ja nõuetekohase toimimise ning määrab referentlabori uuringuvaldkonnad;
- 5) teeb või korraldab nakkushaiguste valdkonna labori- ja rakendusuuringu;
- 6) annab nakkusohtrliku materjali käitlemise lube.

(3) Nakkushaiguste tõrje korraldamisel Terviseamet:

- 1) töötab välja ja teeb kättesaadavaks juhendmaterjalid nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrjeks;
- 2) teeb epidemioloogilisi uuringuid nakkushaigusjuhtude ja nakkushaiguspuhangute asjaolude väljaselgitamiseks;
- 3) korraldab nakkushaiguste tõrje meetmete rakendamist;
- 4) teavitab avalikkust ja asjaomaseid asutusi nakkusohutusest ja rakendatavatest nakkushaiguste tõrje meetmetest;
- 5) teeb Sotsiaalministeeriumile ja Tervisekassale ettepanekuid nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrjeks vajalike tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniseadmete kättesaadavuse tagamiseks.

(4) Rahvusvahelises koostöös ja teabevahetuses Terviseamet:

- 1) täidab rahvusvahelistest tervise-eeskirjadest tulenevaid riikliku IHRi asutuse ja kontaktpunkti ülesandeid ning tagab teabevahetuse vastavalt Eesti Vabariigile siduvatele välislepingutele;
- 2) täidab pädeva asutuse ülesandeid vastavalt määrusele (EL) 2022/2371;
- 3) täidab nakkushaiguste valdkonna kontaktpunkti ja pädeva asutuse ülesandeid Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse suhtes;
- 4) osaleb rahvusvaheliste võrgustike töös ning edastab asjakohaseid andmeid rahvusvahelistele organisatsioonidele vastavalt riigisisestele ja rahvusvahelistele nõuetele, õigusaktidele, juhistele, suunistele ja konventsioonidele.

(5) Terviseametil on õigus nõuda ja saada tervishoiuteenuse osutajatelt, laboritelt ning teistelt asjaomastelt isikutelt ja asutustelt rahvastiku tervist ähvardava ohu hindamiseks ja maandamiseks vajalikke andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja eriliigilisi isikuandmeid, ning neid töödelda ja edastada tervise infosüsteemi.

(6) Terviseametil on õigus epidemioloogilise uuringu käigus võtta isikult bioloogilist materjali nakkushaiguse või nakkusallika tuvastamiseks. Nimetatud tegevusele ei kohaldata tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tervishoiuteenuse osutamisele sätestatud nõudeid.

§ 6. Tervisekassa ülesanded

(1) Tervisekassa korraldab oma eelarve vahenditest valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nakkushaiguste ravimite hankimist, säilitamist, vedu, külmahela toimimist ja jaotamist. Immuunpreparaatide jaotamise põhimõtted kooskõlastatakse Terviseametiga.

(2) Nakkushaiguste ravimite loetelu muutmise võivad algatada Tervisekassa, Terviseamet, Ravimiamet, Sotsiaalministeerium, immunoprofülaktika ekspertkomisjon, asjast huvitatud tervishoiuteenuse osutajate ühendused, erialaühendused ja ravimitootjad, astudes läbirääkimistesse Tervisekassaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hangitavate ravimite loetelu ning selle koostamise ja muutmise korra kehtestab Tervisekassa nõukogu ettepanekul valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Tervisekassa korraldab nakkushaiguste ravimite loetelu koostamise ja muutmise lõike 3 alusel kehtestatud määruuses sätestatud korras. Tervisekassa kaasab vajaduse korral menetlusse ravikindlustuse seaduse § 43 lõike 3¹ kohaselt loodud ravimikomisjoni, kes annab Tervisekassale arvamuse ravimite loetelu koostamise või muutmise kohta.

(5) Ravimite loetelu kehtestamisel arvestatakse järgmisi kriteeriume:

- 1) isiku vajadus saada ravimit;
- 2) ravimi tõendatud meditsiiniline efektiivsus;
- 3) ravimi kasutamise majanduslik põhjendatus;
- 4) alternatiivsete ravimite või raviviiside olemasolu;
- 5) vastavus Tervisekassa eelarvele.

(6) Ravimite loetellu kantakse:

- 1) ravimi toimeaine ja anatoomilis-terapeutilis keemilisele klassifikatsioonile vastav kood (ATC kood);
- 2) toimeained ja nende sisaldus;
- 3) ravimvorm;
- 4) terviseseisund või muud ravimi määramise tingimused.

(7) Tervisekassa korraldab valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul riigieelarvelistest vahenditest selliste ravimite ja meditsiiniseadmete hankimist, jaotamist, säilitamist, vedu, teenuste hankimist ja külmahela toimimist, mis on vajalikud ohtliku nakkushaiguse levikust põhjustatud rahvastiku tervist ohustava hädaolukorra, sealhulgas epideemia või muu hädaolukorra, tõrjeks. Ravimite ja meditsiiniseadmete jaotamise põhimõtted kooskõlastatakse Terviseametiga.

3. peatükk

NAKKUSHAIGE TAHTEST OLENEMATU RAVI

§ 7. Nakkushaige tahtest olenematu ravi

(1) Ohtliku nakkushaiguse ja tuberkuloosi leviku tõkestamiseks võib nakkushaige tahtest olenemata kohaldada talle haiglaravi, kui ta on keeldunud ravist või rikkunud ravirežiimi.

(2) Tahtest olenematu ravi kohaldamise, selle pikendamise ja lõpetamise otsustab kohus tsiviilkohtumenetluse seadustikus isiku kinnisesse asutusse paigutamise menetlusele ettenähtud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti. Tahtest olenematut ravi kohaldatakse üksnes kohtumääruse alusel isiku paigutamiseks haiglasse kuni 14 päevaks. Ravi pikendamine üle selle tähtaja on lubatud ainult uue kohtumäärusega.

(3) Nakkushaigele võib tema tahtest olenemata kohaldada haiglaravi üksnes juhul, kui kõik järgmised tingimused on täidetud samal ajal:

- 1) isikul on diagnoositud või on põhjendatud kahtlus, et tal on ohtlik nakkushaigus või tuberkuloos;
- 2) isik keeldub vajalikust ravist või rikub talle määratud isolatsiooninõudeid;
- 3) isiku käitumine loob otsese ja olulise ohu teiste inimeste elule või tervisele;
- 4) muud, vähem piiravad meetmed ei ole andnud tulemusi või ei ole ilmselgelt piisavad ohu vältimiseks.

(4) Erandkorras võib tahtest olenematut ravi kohaldada ilma kohtumääruseta, kui see on vältimatult vajalik lõikes 1 nimetatud ohu viivitamatuks tõrjumiseks ja kohtumääruse saamine

ei ole piisavalt kiiresti võimalik. Otsuse selleks teeb arst, kes peab viivitamata taotlema kohtult tagantjärele luba ravi jätkamiseks.

(5) Ilma kohtumääruseta kohaldatud ravi ei tohi kesta kauem kui 48 tundi. Selle aja jooksul peab arst esitama kohtule taotluse ravi jätkamiseks. Arst teavitab otsusest viivitamata isikut ennast ja tema lähedast või seaduslikku esindajat esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 12 tunni jooksul.

(6) Isiku äraolekul korraldab tema vara kaitse vajaduse korral kohalik omavalitsus koostöös politseiga.

(7) Kohtumääruse või arsti otsuse alusel võib tervishoiuteenuse osutaja kasutada politsei abi isiku haiglasse toimetamiseks. Tervishoiuteenuse osutaja tagab politseiametnikele vajalikud isikukaitsevahendid ja juhendamise.

(8) Tervishoiuteenuse osutaja teavitab viivitamata politseid käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustele vastavast isikust, kelle asukoht on teadmata, edastades politseile kohtumääruse või arsti otsuse koopiat. Politsei teavitab tervishoiuteenuse osutajat isiku asukoha tuvastamisest.

(9) Tahtest olenematuks raviks haiglasse paigutatud nakkushaige peab olema eraldi ruumis, mis vastab nakkusohutuse nõuetele. Nakkushaige võib ruumist lahkuda ainult haigla asjakohases juhendis kehtestatud tingimustel ja nakkusohutuse meetmete rakendamise korral. Tema suhtlemisvõimalusi võib piirata niivõrd, kuivõrd see on vajalik nakkuse edasikandumise vältimiseks.

4. peatükk

NAKKUSHAIGUSE KAHTLUSEST JA DIAGNOOSIMISEST TEABE EDASTAMINE NING NAKKUSHAIGUSTE REGISTER

§ 8. Nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamine

(1) Tervishoiuteenuse osutaja ja meditsiinilabor on kohustatud teavitama Terviseametit nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest ning nakkustekitaja tuvastamisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavitamiskohustus loetakse täidetuks andmete esitamisega tervise infosüsteemi.

(3) Nakkushaiguse leviku tõkestamiseks tervishoiuteenuse osutaja:

- 1) nõustab nakkuskahtlast isikut ja nakkushaiget nakkusohutuse nõuete täitmisel ning selgitab vajadust teavitada võimalikke nakkuskahtlaseid isikuid;
- 2) võtab isikult uuringumaterjali nakkushaiguse diagnoosimiseks ja nakkustekitaja tuvastamiseks, kui see on vajalik epidemioloogilise uuringu tegemiseks;
- 3) selgitab nakkushaige küsitlemisel välja nakatumise ja nakkushaiguse leviku esmased asjaolud ning edastab teabe Terviseametile.

(4) Kui tegemist on ohtliku nakkushaiguse kahtlusega, nakkushaiguse puhangu kahtlusega või muu nakkushaigusega seotud rahvastiku tervise seisukohalt olulise sündmusega, mis vajab kiiret sekkumist, teavitab tervishoiuteenuse osutaja ja laboriteenuse osutaja Terviseametit sellest viivitamata, kasutades kiireimat võimalikku moodust. Täpsemad andmed edastatakse tervise infosüsteemi kaudu 24 tunni jooksul.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul peab Terviseametit viivitamata teavitama ka:

- 1) teadus- ja arendusasutus, kes on tuvastanud nakkustekitaja, mis võib põhjustada ohtlikku nakkushaigust;

- 2) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisala asutus, kes on toidus, loomadel või söödas tuvastanud zoonoosse nakkustekitaja, mille levikuga võib kaasneda ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku oht;

- 3) muu asutus või isik, kes on oma majandus- või kutsetegevuse käigus tuvastanud õnnetusjuhtumi või olukorra, millega võib kaasneda ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku oht.

(6) Teave nakkushaiguse kahtluse või diagnoosimise kohta edastatakse koos andmesubjekti isikuandmetega, kui nii on sätestatud käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel kehtestatud määruses.

(7) Nakkushaiguse kahtlusest ja diagnoosimisest teavitamise, sealhulgas viivitamatu teavitamise korra, edastatavate andmete koosseisu ning nende nakkushaiguste loetelu, mille puhul on vajalik edastada andmed koos andmesubjekti isikuandmetega, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 9. Nakkushaiguste register

(1) Nakkushaiguste register (edaspidi *register*) kuulub riigi infosüsteemi ning seda peetakse nakkushaiguste ja nakkustekitajate seireks, epidemioloogiliste uuringute tegemiseks, nakkushaiguste ennetamiseks ja tõrje korraldamiseks, diagnostika- ja ravitulemuste hindamiseks, nakkushaiguspuhangute tuvastamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö tegemiseks.

(2) Registri vastutav töötaja on Terviseamet.

(3) Registri põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) andmekogu volitatud töötaja ja tema ülesanded;
- 2) andmekogusse kogutavate andmete täpsem koosseis ning nende andmekogusse esitamise, edastamise ja kandmise kord;
- 3) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 4) andmeandjate loetelu ja nendelt saadavad andmed;
- 5) muud korraldusküsimused.

(4) Registris töödeldakse andmeid järgmistel juhtudel:

- 1) nakkushaiguse kahtlus või diagnoosimine;
- 2) nakkustekitaja laboratoorne tuvastamine;
- 3) nakkushaigusse haigestumise riskitegurite ja levikuteede väljaselgitamine;
- 4) immuniseerimine ja immuuntausta uuringud;
- 5) nakkushaiguspuhangute uurimine.

(5) Registris töödeldakse nakkushaige ja nakkuskahtlase isiku kohta järgmisi andmeid:

- 1) üldandmed – ees- ja perekonnanimi, isikukood, sünniaeg ja -koht, sugu, elukoht, viibimiskoht ja Eestis viibitud aeg;
- 2) muud andmed – haridus, amet, töökoht või õppeasutus, kontaktandmed, rahvus ja sotsiaalmajanduslik seisund;
- 3) terviseandmed – diagnoos, haigestumise aeg, immuniseerimise andmed, rasedus, testimise põhjus, nakatumise asjaolud ja oletatav levikutee, hospitaliseerimine ning ravi, laboratoorsete

uuringute ja analüüside andmed, sealhulgas uuringumaterjal, uuringumeetod ja -tulemus ning nakkustekita ja selle ravimitundlikkus;

4) surma kuupäev ja põhjus;

5) tervishoiuteenuse osutaja, teatise registreerimise ja perearsti nimistusse kuulumise andmed.

(6) Registri andmeid säilitatakse alaliselt epidemioloogiliste trendide jälgimiseks, teadustöök ja riikliku tervisestatistika tegemiseks.

5. peatükk

NAKKUSHAIGUSTE LABORATOORNE DIAGNOSTIKA JA SEIRE

§ 10. Nakkushaiguste laboratoorne diagnostika ja nakkusohhtliku materjali käitlemine

(1) Nakkushaiguste laboratoorne diagnostika ja nakkusohhtliku materjali käitlemine peab toimuma viisil, mis tagab bioohutuse, väldib nakkuse levikut ning tagab personali ja elanikkonna ohutuse.

(2) Nakkusohhtlikku materjali käitlev labor peab kehtestama dokumenteeritud töökorralduse ja rakendama meetmeid, mis tagavad bioohutuse, ning pidama arvestust käideldava nakkusohhtliku materjali üle.

(3) Nakkusohhtliku materjali uurimise ja labori bioohutuse eest vastutaval isikul peavad olema tema ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused.

(4) Nakkushaiguste laboratoorset diagnostikat teostav meditsiinilabor peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule omama tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 40 alusel antud eriarstiabi tegevusluba laboriteenuse osutamiseks, rakendama kvaliteedisüsteemi, mis tagab uuringutulemuste usaldusväärsuse, ning vastama käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Tegevusloa nõuet ei kohaldata Terviseameti laborile.

(5) Isik, kes käitleb 2., 3. või 4. ohurühma bioloogilist ohutegurit, peab omama Terviseameti antud tegevusluba (edaspidi *nakkusohhtliku materjali käitlemise luba*).

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ohurühmasid käsitletatakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 8 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel kehtestatud määruse tähenduses.

(7) Terviseamet annab nakkusohhtliku materjali käitlemise loa isikule, kes vastab järgmistele tingimustele:

1) tal on nakkusohhtliku materjali ohutuks käitlemiseks sobivad ruumid, sisseseade ja tehnoloogia, mis välistavad nakkuse leviku;

2) tal on kehtestatud dokumenteeritud töökorraldus bioohutuse tagamiseks;

3) nakkusohhtliku materjali uurimise ja labori bioohutuse eest vastutaval isikul on tööks vajalikud teadmised ja oskused;

4) ta rakendab bioohutuse meetmeid vastavalt käideldava materjali ohutasemele.

(8) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

1) käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumenteeritud töökorralduse, personali, ruumide, sisseseade, tehnoloogia ja ohutusmeetmete täpsemad nõuded, arvestades labori ohutaset ja rahvusvaheliselt tunnustatud head tava;

2) nakkusohhtliku materjali käitlemise, sealhulgas proovi võtmise, pakendamise, veo, säilitamise ja kahjutustamise tingimused ja korra;

3) nakkusohtrliku materjali käitlemise loa taotlemise, menetlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise korra ja tingimused.

   11. Nakkushaiguste laboratoorsed uuringud ja referentlabor

(1) Nakkushaiguste laboratoorset diagnostikat teostav labor on kohustatud edastama Terviseametile seireks ja tõrjeks vajalikke andmeid, uuringutulemusi ja uuringumaterjali.

(2) Terviseametile seireks ja tõrjeks esitatavate andmete koosseisu, kvaliteedinõuded, edastamise sageduse, vormi ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Referentlabor on labor, mis osutab nakkushaiguste valdkonnas kõrgema taseme laboriteenust.

(4) Terviseamet täidab nakkushaiguste valdkonnas referentlabori rolli ning määratleb referentlabori uuringuvaldkonnad vastavalt epidemioloogilisele olukorrale ja rahvusvahelistele juhiste, suunistele, konventsioonidele ja õigusaktidele.

(5) Referentlabori ülesanded on:

- 1) vajalike kinnitavate ja eriuuringute tegemine;
- 2) nakkustekitajate tüvede kogumine, säilitamine ja uurimine;
- 3) teistele laboritele kontrollmaterjalide võimaldamine;
- 4) teiste laborite metoodiline nõustamine ja juhendamine;
- 5) v  lisiv  rdluskatsete ja kvaliteedikontroll tegemine;
- 6) vajadusel uuringumaterjalide saatmine v  liseriigi või rahvusvahelisse referentlaborisse.

(6) Referentlabori ülesannete täitmiseks võib Terviseamet sõlmida tähtajalise lepingu mõne teise nõuetele vastava laboriga.

(7) Laborid on kohustatud referentlaborile edastama tema käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikke uuringumaterjale koos teenuse osutamiseks vajalike isiku- ja muude andmetega. Isikuandmete edastamine on lubatud ulatuses, mis on vajalik teenuse osutamiseks.

(8) Referentlaboril on õigus koguda ja töödelda oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid, sealhulgas isikuandmeid ning edastada asjakohaseid analüüsitulemusi tervise infosüsteemi.

(9) Referentlabori ja käesoleva seaduse alusel tegutsevate laborite vahelise koostöö, referentlabori koostöö Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste laborite ja institutsioonidega ning uuringumaterjalide ja andmete edastamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

   12. Immuunsustausta uuringud

(1) Immuunsustaust on konkreetse nakkushaiguse suhtes immuunsete ja mitteimmuunsete isikute osakaal elanikkonnas.

(2) Immuunsustausta uuringuid korraldatakse elanikkonna immuunsustausta hindamiseks, immuniseerimisprogrammide tõhususe jälgimiseks ja nakkushaiguste leviku riskide prognoosimiseks.

(3) Immuunsustausta uuringuid korraldab Terviseamet.

(4) Seroepidemioloogiline uuring on teaduslikel meetoditel põhinev uuring, mille käigus määratakse bioloogilistest proovidest nakkushaiguse tekitaja vastaste antikehade esinemist kindlaksmääratud elanikkonnarühmades eesmärgiga hinnata nakkushaiguse tekitaja levikut, immuunsuse taset ja selle dünaamikat elanikkonnas ning immuniseerimiskava efektiivsust.

(5) Seroepidemioloogilisi uuringuid korraldab Terviseamet ja uuringute tegemist rahastatakse Tervisekassa eelarvest.

6. peatükk

NAKKUSHAIGUSTE ENNETAMINE JA LEVIKU TÕKESTAMINE

1. jagu

Immuniseerimine

§ 13. Immuniseerimise korraldamine

(1) Terviseamet kogub, analüüsib ja avaldab immuniseerimisalaseid andmeid, teeb vaktsiinvälditavate nakkushaiguste osas riskihindamist, töötab välja valdkonna juhendmaterjale ja korraldab tervishoiutöötajatele koolitusi, kooskõlastab immuniseerimisalaste täiendkursuste programme ja juhendab koolitajaid ning korraldab vaktsiin-välditavaid nakkushaigusi ja immuniseerimist puudutavat riski- ja kriisikommunikatsiooni, sealhulgas nakkushaiguspuhangute ja epideemiade korral.

(2) Tervisekassa korraldab immuniseerimiskavasse kuuluvate ja vältimatu abi korras immuniseerimiseks vajalike immuunpreparaatide keskset hankimist, jaotamist ja säilitamist, immuniseerimisega seotud tervishoiuteenuste rahastamist ning immuniseerimiskavaga seotud ja vaktsineerimisega hõlmamise suurendamisele suunatud teavituskampaaniaid.

(3) Kaitseministeerium ja Siseministeerium korraldavad oma allasutuste töötajate teenistusülesannetega seotud täiendava immuniseerimise oma valitsemisala eelarvest.

(4) Kaitseministeerium korraldab välismissioonile saadetavate kaitseväelaste täiendava immuniseerimise oma valitsemisala eelarvest.

(5) Perearst tagab nimistusse kantud isikutele immuniseerimise kättesaadavuse või suunab nad vajaduse korral immuniseerima teise tervishoiuteenuse osutaja juurde.

§ 14. Immunoprofülaktika ekspertkomisjon

(1) Valdkonna eest vastutav minister kinnitab käskkirjaga immunoprofülaktika ekspertkomisjoni moodustamise ja töökorra. Komisjoni koosseis ja töökorraldus peavad tagama komisjoni liikmete sõltumatuse ja huvide konflikti ennetamise.

(2) Immunoprofülaktika ekspertkomisjonil on ülesanded on järgmised:

1) nõustada käesoleva seaduse § 6 lõike 3 alusel kehtestatud nakkushaiguste ravimite loetelus nimetatud immuunpreparaatide kasutamisel, täiendamisel ja ajakohastamisel, tuginedes teadusandmetele ja epidemioloogilisele olukorrale;

2) anda soovitusi selle kohta, milliseid vanuse- ja riskirühmi tuleks nakkushaiguste eest kaitsmiseks immuniseerida;

3) koostada immuniseerimisalaste täiendkoolitusprogrammide nõuded;

- 4) anda rahvastiku tervise seisukohast soovitusi nakkushaiguste ravimite loetellu mittekuuluvate immuunpreparaatide kasutamise ja hankimise kohta, sealhulgas juhul, kui esineb rahvastiku tervist ähvardav oht;
- 5) teha nakkushaiguse epideemilise leviku korral ettepanek valdkonna eest vastutavale ministrile selle kohta, milline vanuse- ja riskirühm saab esmajärjekorras immuniseerimise võimaluse;
- 6) anda arvamusi ja soovitusi andmine immuniseerimispoliitika küsimustes.

§ 15. Riiklik immuniseerimiskava

(1) Riikliku immuniseerimiskava, milles loetletakse nakkushaigused, mille vastu tagatakse isikute immuniseerimine riiklikest vahenditest, immuniseeritavate vanuse- ja riskirühmad ning soovituslikud immuniseerimise ajavahemikud kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Riiklikku immuniseerimiskavasse võib lisada selliseid ameteid või ametirühmi, mille puhul on töötajate immuniseerimine üleriigilise epidemioloogilise tähtsusega ja vajalik elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamiseks või haavatavate sihtrühmade kaitseks.

§ 16. Immuniseerimine

(1) Immuniseerimist võib teostada tervishoiutöötaja, kes vastab käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud määrukses sätestatud nõuetele.

(2) Tervishoiutöötaja on kohustatud:

- 1) selgitama immuniseeritavale või tema seaduslikule esindajale immuniseerimise olemust ja oodatavat kasu ning teavitada kaasneda võivatest kõrvaltoimetest;
- 2) tuvastama võimalikud ajutised ja püsivad vastunäidustused;
- 3) teostama immuniseerimise vastavalt kehtivatele nõuetele;
- 4) dokumenteerima immuniseerimise tervise infosüsteemis;
- 5) registreerima tõsised immuniseerimisjärgsed kõrvaltoimed ja teavitama nendest Ravimiametit vastavalt ravimiseaduses sätestatule.

(3) Püsivate vastunäidustuste ja immuniseerimise järel esinevate kõrvaltoimete diagnoosimiseks kaasatakse arst.

(4) Immuunpreparaatide kvaliteedi, ohutuse ja tõhususe säilitamiseks peab olema tagatud külmahela toimimine kõikidel käitlemisetappidel. Immuunpreparaatide külmahela nõuete tagamine nende säilitamisel ja transportimisel toimub ravimiseaduse §-s 34 sätestatud alustel ja korras.

(5) Tervishoiuteenuse osutajal on õigus piiratud teovõimega isikut immuniseerida, kui isiku seaduslik esindaja ei ole immuniseerimisest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis keeldunud, võttes sealjuures arvesse võlaõigusseaduse § 766 lõikes 4 sätestatud.

(6) Immuniseerimise korraldamise ja immuniseerimist teostava tervishoiutöötaja nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

2. jagu Tervisekontroll

§ 17. Nakkushaiguste leviku tõkestamine töökohal

- (1) Töötava isiku tervisekontroll toimub töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud alustel ja korras.
- (2) Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse tähenduses bioloogiliste ohutegurite puhul ei ole määrav, kas ohuteguri allikaks on töötaja ise või töökeskkond.
- (3) Tööandjal on õigus saata töötaja vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud riskihindamise tulemustele enne tööle asumist või täiendavasse tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes.
- (4) Tööandja ei ole kohustatud rahastama tööle asuja tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes enne tema tööleasumist tegevusalal, kus töö iseärasused võivad soodustada nakkushaiguste levikut.
- (5) Järgmistel ametikohtadel töötajad peavad enne tööle asumist läbima tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli ja esitama tööandjale tervishoiuteenuse osutaja poolt väljastatud nakkusohutust kinnitava tervisetõendi:
- 1) õpetajad ja lasteasutuse töötajad ning teised töökohustuste tõttu lastega vahetult kokkupuutuvad töötajad;
 - 2) sotsiaalhooletamise seaduse tähenduses vahetult sotsiaalteenust osutavad isikud;
 - 3) tervishoiutöötajad ja teised patsiendiga vahetult kokkupuutuvad tervishoiuasutuse töötajad;
 - 4) käesoleva lõike punktides 1–3 loetletud tegevusaladel praktikat sooritavad või täiendusõppes osalevad õpilased, üliõpilased ja töötajad.
- (6) Tööandja säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tõendit kogu töösuhte kestuse jooksul ja vähemalt aasta pärast töösuhte lõppemist.
- (7) Töötaja peab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud valdkonnas uuele töökohale asudes uuesti läbima tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli ja esitama selle kohta tõendi, kui ta on pärast eelmise tõendi väljastamist elanud kõrge tuberkuloosi haigestumise riski tasemega riigis või tal on olnud kokkupuude tuberkuloosi nakatunud isikuga.
- (8) Tööandja on kohustatud nakkushaiguste tõrjel:
- 1) tagama nakkusohutuseks vajalike meetmete täitmise töökeskkonnas;
 - 2) tagama bioloogilise ohuteguri vastase immuniseerimise töötajatele ja vajaduse korral pakkuma ennetavat ravi;
 - 3) lubama töötajal nakkushaiguse või selle kandluse avastamiseks käia tööajal terviseuuringul või vältimatu abi korras immuniseerimisel;
 - 4) vältima nakkustekitajate levikut toorme või valmistoodangu käitlemisel ja teenuste osutamisel;
 - 5) muutma nakkusohutlikud jäätmed ohutuks.
- (9) Vanglad, kinnipidamiskeskused ja arestimajad tagavad asutuses viibivate isikute nakkusohutuse, rakendades selleks asutuse eripärale vastavaid ennetus- ja tõrjemeetmeid ning võimalikult nakkusohutud tingimused isikute transportimisel.
- (10) Vanglad, kinnipidamiskeskused ja arestimajad teevad koostööd tervishoiuteenuse osutajatega, et tagada nakkushaigust põdeva isiku ravi järjepidevus asutusest vabastamise järel.

§ 18. Nakkushaiguse uurimine rasedal

(1) Nakkushaiguste lootele või vastsündinule leviku tõkestamiseks uurib tervishoiuteenuse osutaja rasedat käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud määrukses nimetatud nakkushaiguste suhtes.

(2) Nende nakkushaiguste loetelu, mille suhtes rasedaid uuritakse, ning uuringute ja ravi korraldamise nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

3. jagu

Nakkusohutus

§ 19. Infektsioonikontroll

(1) Infektsioonikontroll on süsteemne tegevuste kogum, mille eesmärk on ennetada või peatada nakkustekitajate levik teenuse osutamisel.

(2) Infektsioonikontrolli nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Infektsioonikontrolli nõuded on kohustuslikud tervishoiuteenuse osutajatele ja väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üld- ja erihoolekandeteenuse osutajatele.

§ 20. Veredoonorluse nakkusohutus

(1) Verekeskus ja tervishoiuteenuse osutaja rakendavad nakkusohutuse meetmeid doonori ja retsiipiendi kaitseks.

(2) Nakkustekitajate suhtes doonorivere ja verekomponentide uurimise ning veredoosist eraldatud proovimaterjali säilitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Nakkustekitajate uurimise jaoks doonoriverest võetud proovimaterjali säilitatakse viis aastat käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud korra kohaselt.

§ 21. Raku-, koe- ja elundidoonorluse nakkusohutus

(1) Tervishoiuteenuse osutaja rakendab nakkusohutuse meetmeid retsiipiendi ja elusdoonori kaitseks.

(2) Tervishoiuteenuse osutaja koostab dokumendi rakkude, kudede ja elundite kasutamise kohta.

(3) Nakkustekitajate suhtes raku-, koe- ja elundidoonori uurimise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

4. jagu

Nakkusohutus riigipiiri ületamisel

§ 22. Reisija teavitamine nakkushaigustega seotud terviseohtudest ja -nõuetest

(1) Reisiettevõtja on kohustatud enne pakettreise või seotud reisikorraldusteenuse lepingu sõlmimist esitama reisijale selgel ja arusaadaval viisil järgmise teabe:

1) üldteave sihtkoha riigi või riikide kohustuslike nõuete kohta nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel;

- 2) hoiatus sihtkohas esinevate nakkushaiguste ohtude kohta ja soovitus tutvuda asjakohase teabega, sealhulgas immuniseerimissoovitustega;
- 3) teave reisieelse tervisenõustamise saamise vajalikkuse ja võimaluste kohta, viidates tervishoiuteenuse osutajatele.

(2) Eraldiseisva reisijaveoteenuse või majutusteenuse osutaja, kui reisi sihtkoht asub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda, teeb lepingu sõlmimisel või selle kinnitamisel reisijale kättesaadavaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud teabe.

§ 23. Ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamine Eesti riigipiiril

(1) Ohtlike nakkushaiguste leviku tõkestamiseks Eesti riigipiiril kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega:

- 1) riigipiiri ületamise korra ja tingimused;
- 2) nõuded tervise seisundit kinnitava tõendi esitamisele ja kontrollimisele ning terviseuuringutele;
- 3) nakkuskahtlase isiku teistest isikutest eraldamise korra kuni nakkusohu välistamiseni või ohu tõrjumiseks vajalike meetmete rakendamiseni;
- 4) nakkusohutliku materjali, kauba või transpordivahendi kinnipidamise korra kuni nakkusohu välistamiseni või ohu tõrjumiseks vajalike meetmete rakendamiseni;
- 5) nakkushaiguste tõrje korraldamise ja valmisoleku nõuded piiripunktides, sealhulgas rahvusvaheliste tervise-eeskirjade ja määruse (EL) 2022/2371 rakendamise nõuded.

(2) Rahvusvaheliseks liikluseks avatud lennujaama, sadama ja raudteejaama pidaja ning alalise piiripunkti valdaja tagab nakkushaiguste tõrje valmisoleku vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nõuetele ning teeb nakkushaiguste leviku tõkestamisel koostööd Terviseametiga.

(3) Politsei- ja Piirivalveamet ning Maksu- ja Tolliamet teevad nakkushaiguste piiriülese leviku tõkestamisel koostööd Terviseametiga, tagades oma pädevuse piires käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud nõuete täitmise riigipiiri ületavate isikute ja kaupade suhtes.

(4) Terviseametil ning Politsei- ja Piirivalveametil on õigus töödelda ja vahetada omavahel isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaega, kontaktandmeid, reisiandmeid ja tervise seisundit puudutavaid andmeid, mis on vajalikud ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks riigipiiril ning nakkusohutlike isikute tuvastamiseks.

(5) Terviseametil ning Maksu- ja Tolliametil on õigus töödelda ja vahetada omavahel kauba või materjali, selle saatja, saaja ja päritolu kohta andmeid, mis on vajalikud ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks riigipiiril ning nakkusohutliku kauba või materjali tuvastamiseks.

7. peatükk NAKKUSHAIGUSTE TÕRJE MEETMED

§ 24. Nakkushaiguste tõrje nõuded

(1) Nakkushaiguste tõrje nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Määruses sätestatakse:

- 1) nakkushaige ja nakkuskahtlase isiku nakkusohutu käitumise ja isoleerimise nõuded;
- 2) nakkuskoldes rakendatavad tõrjemeetmed ja nakkusohutuse nõuded;
- 3) nakkuskahtlase isiku suhtes rakendatavad tõrjemeetmed ja tervise jälgimise korraldus;

4) immuniseerimine ja ennetav ravi.

§ 25. Nakkuskahtlase isiku väljaselgitamine ja sellega seotud teabe edastamine

(1) Terviseamet võib nakkuskahtlase isiku väljaselgitamiseks ja temaga ühenduse võtmiseks ning nakkushaiguse leviku tõrjeks edastada nakkushaige isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaja ning nakkusohtliku aja andmed teisele füüsilisele või juriidilisele isikule, sealhulgas riigi või kohaliku omavalitsuse asutusele, kui see on vajalik nakkushaiguse leviku tõrjeks ja konkreetse menetluse läbiviimiseks.

(2) Terviseameti pöördumise korral edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud füüsiline või juriidiline isik või asutus Terviseametile viivitamata talle teadaolevad võimaliku nakkuskahtlase isiku andmed: ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg ning vajaduse korral ka nakkuskahtlase isiku või tema eestkostja kontaktandmed. Terviseameti päringule vastates isik või asutus ise täiendavaid asjaolusid ei tuvasta ega tee uurimistoiminguid.

§ 26. Karantiini kehtestamine ja lõpetamine

(1) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada ohtliku nakkushaiguse või ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse korral karantiini, sealhulgas määrata karantiinis viibimise perioodi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses võib teha erandeid järgmistest kriteeriumidest lähtuvalt:

- 1) isiku erivajadus või tervises seisund;
- 2) isiku vanus;
- 3) tervises seisundit kinnitava tõendi olemasolu;
- 4) hariduslikud, perekondlikud, töö või tegevuse iseloomust tulenevad vajadused, sealhulgas riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevusest tulenevad vajadused;
- 5) ülekaalukas ühiskondlik või riiklik huvi;
- 6) elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamine;
- 7) õigusaktide alusel kehtestatud või Terviseameti heakskiidetud riskide maandamise meetmed nakkushaiguse leviku tõkestamiseks on rakendatud.

(3) Terviseamet võib haldusaktiga kehtestada karantiini kuni 30 kalendripäevaks, lähtudes käesolevas paragrahvis sätestatud, sealhulgas määrata isikutele karantiinis viibimise perioodi, kui:

- 1) Vabariigi Valitsus ei ole käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestanud karantiini konkreetse ohtliku nakkushaiguse suhtes või;
- 2) haigus vastab ohtliku nakkushaiguse tunnusele ja Terviseameti riskihinnangu kohaselt on karantiini kehtestamine vältimatu rahvastiku tervist ähvardava tõsise ohu tõrjumiseks või;
- 3) Vabariigi Valitsus on Terviseametit selleks volitanud.

(4) Karantiini lõpetab haldusorgan, kes selle kehtestas, kui nakkushaiguse levik on tõkestatud, nakkushaiguse tõrje nõuded on täidetud või nakkushaigus ei vasta enam ohtliku nakkushaiguse tunnustele.

(5) Karantiini kehtestamiseks ja rakendamiseks on Terviseametil ning karantiini rakendamiseks tervishoiuteenuse osutajal õigus töödelda isikuandmeid, sealhulgas isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaeg ja kontaktandmed, ning tervises seisundit puudutavaid andmeid, kui see on vajalik käesolevas paragrahvis sätestatud eesmärkide täitmiseks.

§ 27. Nakkushaiguse puhangu ja epideemilise leviku tõkestamine

(1) Nakkushaiguse puhangu ja epideemilise leviku ohu või esinemise korral võib Terviseamet nakkushaiguse leviku tõkestamiseks haldusaktiga:

- 1) kohustada haiglat ja väljaspool kodu osutatavat ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavat teenuseosutajat kehtestama külastuspiirangu;
- 2) nõuda desinfektsiooni, desinsektsiooni või kahjuritõrje korraldamist asutuses, ettevõtte tegevuskohas või nakkusohuga seotud piiritletud territooriumil;
- 3) kohustada isikuid läbima terviseuuringut nakkushaiguse diagnoosimiseks;
- 4) peatada ajutiselt õppe- ja kasvatustegevus koolis ja koolieelses lasteasutuses, teenuse osutamine sotsiaalteenust osutavas asutuses, juriidilise isiku tegevus või majandus- ja kutsetegevus ettevõtte tegevuskohas, kui see on vältimatult vajalik nakkusohu kõrvaldamiseks;
- 5) kohustada asutuse pidajat või isikuid järgima nakkushaiguse tõrje meetmeid ja ettevaatusabinõusid haiguskoldes või selle vahetus läheduses;
- 6) keelata avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise või kehtestada nende pidamisele ja korraldamisele nõudeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud terviseuuringut läbimaks võib kohustada isikuid, kes asuvad haiguskoldes või piirkonnas, kus on oht haiguskolde tekkimiseks, ja haiguskoldes viibinud nakkuskahtlaseid isikuid.

(3) Haridusasutuse ja sotsiaalteenust osutava asutuse pidaja võib nakkushaiguse leviku tõkestamiseks ajutiselt peatada asutuse tegevuse või sulgeda asutuse, teavitades sellest Terviseametit ja vajaduse korral temaga nõu pidades meetmete rakendamise üle.

§ 28. Ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku tõkestamine

(1) Nakkushaiguste epideemilisest levikust tuleneva ohu üle otsustab Terviseamet talle laekuvate epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel.

(2) Ohtliku nakkushaiguse või ohtliku nakkushaiguse tunnustele vastava nakkushaiguse puhangu või epideemilise leviku ohu või esinemise korral võib Terviseamet nakkushaiguse leviku tõkestamiseks haldusaktiga:

- 1) kohustada haiglat ja väljaspool kodu osutatavat ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavat teenuseosutajat kehtestama külastuspiirangu;
- 2) nõuda desinfektsiooni, desinsektsiooni või kahjuritõrje korraldamist asutuses, ettevõtte tegevuskohas või nakkusohuga seotud piiritletud territooriumil;
- 3) kohustada isikuid läbima terviseuuringut nakkushaiguse diagnoosimiseks;
- 4) peatada ajutiselt õppe- ja kasvatustegevus koolis ja koolieelses lasteasutuses, teenuse osutamine sotsiaalteenust osutavas asutuses, juriidilise isiku tegevus või majandus- ja kutsetegevus ettevõtte tegevuskohas, kui see on vältimatult vajalik nakkusohu kõrvaldamiseks;
- 5) kohustada asutuse pidajat või isikuid järgima nakkushaiguse tõrje meetmeid ja ettevaatusabinõusid haiguskoldes või selle vahetus läheduses;
- 6) keelata avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise või kehtestada nende pidamisele ja korraldamisele nõudeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 5 ja 6 nimetatud meetmed kehtivad kuni 30 kalendripäeva või kuni Vabariigi Valitsuse määruse jõustumiseni samas küsimuses.

(4) Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada isikutele ja nende tegevusele meetmeid, piiranguid ja nõudeid ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku tõkestamiseks kogu riigis või

piiritletud territooriumil, kui see on vältimatult vajalik, arvestades sealjuures Terviseameti riskihindamise tulemuse alusel antud soovitusi.

(5) Vabariigi Valitsus võib käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel antavas määruses kehtestada füüsilisele isikule järgmisi meetmeid, piiranguid ja nõudeid:

- 1) kohustus esitada suure nakkusohuga piirkonnast saabumisel riigipiiri ületamise järel andmed reisimise, viibimiskoha ja kontaktandmete kohta ning järgida käesoleva lõike punktides 2–6 nimetatud meetmeid, arvestades käesoleva seaduse §-s 23 sätestatut;
- 2) kohustus järgida viibimiskeeldu korrakaitseseaduse § 44 tähenduses, liikumisvabaduse piiranguid ja käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevustele seatud piiranguid;
- 3) kohustus järgida nakkusohutuse ettevaatusabinõusid;
- 4) kohustus esitada terviseseisundit kinnitav tõend ja isikusamasuse tuvastamist võimaldav dokument;
- 5) kohustus teha terviseuuring, sealhulgas anda uuringumaterjal ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks;
- 6) kohustus täita muid asjakohaseid nõudeid, mis aitavad kaasa ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamisele ja on vältimatult vajalikud.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses võib teha käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatud erandeid.

(7) Vabariigi Valitsus võib käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel antavas määruses kehtestada tegevuse eest vastutavale füüsilisele või juriidilisele isikule järgmisi meetmeid, piiranguid ja nõudeid:

- 1) kohustus piirata käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud tegevust, sealhulgas kohustus järgida isikute piirarvu ning nõudeid tegevuse kellaajale ja tegevuse asukoha täitvusele;
- 2) kohustus peatada oma tegevus, sealhulgas kehtestada asutuse või ettevõtte külastuspiirang;
- 3) kohustus tagada, et tegevuses osalevad isikud täidavad nakkusohutuse ettevaatusabinõusid;
- 4) kohustus tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine vastavalt juhisteile;
- 5) kohustus kontrollida enne isiku tegevuses osalema lubamist tema vastavust kehtestatud nõuetele, sealhulgas kontrollida terviseseisundit kinnitava tõendi ehtsust ja kehtivust ning tuvastada selle esitaja isikusamasus;
- 6) kohustus järgida nakkusohutuse ettevaatusabinõusid;
- 7) kohustus täita muid asjakohaseid nõudeid, mis aitavad kaasa ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamisele ja on vältimatult vajalikud.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud meetmeid, piiranguid ja nõudeid võib rakendada, kui:

- 1) isik on saanud suure nakkusohuga piirkonnast ja ületanud riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil;
- 2) isik osaleb tegevuses või korraldab tegevust, mis on seotud avalikkusele mõeldud kaupade ja teenuste pakkumisega või toimub avalikus kohas, sealhulgas sporditegevus, haridus, täienduskoolitus, täiendusõpe, huvitegevus, huviharidus, noorsootöö, meelelahutus, vaba aja tegevus, kultuuriüritus, toitlustus-, teenindus- ja kaubandusettevõtte tegevus, riigi ja kohaliku omavalitsuse pakutav avalik teenus, avalik koosolek, avalik üritus, jumalateenistus või muu avalik usuline talitus.

(9) Kui isik keeldub käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 5 nimetatud terviseuuringust, on Terviseametil õigus kohaldada tema suhtes käesolevas seaduses sätestatud viibimiskeeldu või karantiini samadel alustel nakkuskahtlase isikuga.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel antavas Vabariigi Valitsuse määrukses nimetatakse tervises seisundit kinnitava tõendi liigid ja andmekoosseis ning ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks tehtava terviseuuringu liigid.

(11) Vabariigi Valitsus võib volitada Terviseametit kehtestama haldusaktiga käesolevas paragrahvis sätestatud meetmeid, piiranguid ja nõudeid kuni 30 kalendripäevaks, kui need:

- 1) on piirkondlikust vajadusest, konkreetse sündmuse või tegevuse iseloomust või kiiret reageerimist nõudvast asjaolust tulenevalt vältimatult vajalikud või
- 2) täpsustavad käesolevas paragrahvis ette nähtud meetmeid, nõudeid või piiranguid.

(12) Tervishoiutöötajal on kohustus väljastada tervises seisundit kinnitav tõend, eelkõige kui seda ei ole võimalik luua digitaalselt ning selle näeb ette käesolev seadus või selle alusel kehtestatud õigusakt.

(13) Ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud meetmete, piirangute ja nõuete tagamiseks ja kontrollimiseks on isikul või asutusel õigus töödelda isikuandmeid, sealhulgas isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaeg ja kontaktandmed, ning tervises seisundit puudutavaid andmeid.

§ 29. Haldusmenetluse erisused

(1) Käesoleva seaduse § 26 lõike 3, § 27 lõike 1 ning § 28 lõigete 2 ja 11 alusel kehtestatud haldusakti võib avaldada massiteabevahendis.

(2) Massiteabevahendis avaldatav haldusakt saadetakse viivitamata avaldamisele Riigi Teatajas.

(3) Käesoleva seaduse § 26 lõike 3, § 27 lõike 1 ning § 28 lõigete 2 ja 11 alusel kehtestatud haldusakt hakkab kehtima selle teatavaks tegemisel vahetule adressaadile või selle avaldamisel massiteabevahendis, kui haldusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega.

(4) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 3, § 24 lõikes 1, § 26 lõikes 1 ja § 28 lõikes 4 nimetatud määruks varaseim jõustumise aeg võib olla järgmisel päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, kui see on nakkushaiguse tõrjeks vältimatult vajalik ning ilma selleta muutuks eesmärgi saavutamine võimatuks või kahjustuks oluliselt.

8. peatükk RIIKLIK JA HALDUSJÄRELEVALVE

§ 30. Riiklik ja haldusjärelevalve ning sunniraha

(1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teeb Terviseamet, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Järelevalvet käesoleva seaduse § 17 nõuete täitmise üle teeb Tööinspektsioon. Põllumajandus- ja Toiduamet teeb järelevalvet joogivee käitleja üle toiduseaduses sätestatud ulatuses.

(3) Riiklikku järelevalvet tegija võib ettekirjutuse tähtajaks täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha igakordse

kohaldamise ülemmäär füüsilise isiku suhtes on 9600 eurot ja juriidilise isiku suhtes 30 000 eurot.

§ 31. Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemisel võib haldusorgan kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 44, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Haldusorgan võib vältimatu vajaduse korral nakkushaige korrakaitseseaduse §-s 46 sätestatud korras kinni pidada, et toimetada tema elu- või viibimiskohta, kui ta on enda või teiste inimeste elule või tervisele ohtlik ja ta ei ole järginud või ei järgi käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud nõudeid ning kui muud järelevalvemeetmed ei ole tulemuslikud.

(3) Käesoleva seaduse alusel Vabariigi Valitsuse või Terviseameti antud õigusaktis sätestatud nõuete, meetmete ja piirangute täitmise tagamiseks määratud sunnivahendit rakendab Terviseamet.

§ 32. Korrakaitseorgani kaasamine

(1) Terviseamet võib nakkushaiguse epideemilise leviku tõkestamiseks kaasata oma ülesannete täitmisse korrakaitseorgani sel juhul ja nii kaua, kui ta ei saa ise õigel ajal või piisavalt tulemuslikult neid ülesandeid täita.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaasatud korrakaitseorganil on ülesande täitmisel Terviseameti volitused ulatuses, mille täitmisse ta kaasati.

(3) Terviseameti ülesannete täitmisse kaasatud korrakaitseorgan võib töödelda isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, vastavalt ülesandele, milleks täitmisse ta kaasati.

(4) Terviseamet tagab käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kaasatud korrakaitseorgani ametnikule või töötajale ülesande täitmiseks vajalikud isikukaitsevahendid ning väljaõppe, teadmised ja oskused.

(5) Kui Terviseamet kaasab ülesannete täitmisse Politsei- ja Piirivalveameti, võib Politsei- ja Piirivalveamet ülesannete täitmisse kaasatuna kohaldada vahetut sundi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisse korrakaitseorgani kaasamise tingimused ja korra, sealhulgas kulude hüvitamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

9. peatükk VASTUTUS

§ 33. Nakkushaiguste tõrje nõuete rikkumine

(1) Nakkushaiguste tõrje nõuete rikkumise või nakkusohtliku materjali käitlemise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 34. Karantiiniinõuete rikkumine

(1) Karantiiniinõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35. Ohtliku nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamise nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 28 alusel kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 36. Teabe esitamisega viivitamine

(1) Nakkushaigustega seonduva teabe õigeaegselt edastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 37. Immuniseerimise tähtajast kinni pidamata jätmine

(1) Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks ettenähtud immuniseerimise tähtajast kinni pidamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 38. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 33–37 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Terviseamet.

(2) Käesoleva seaduse §-des 33 ja 34 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on ka Politsei- ja Piirivalveamet, kui ta on kaasatud Terviseameti ülesannete täitmisel.

10. peatükk RAKENDUSSÄTTED

1. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 39. Alusharidusseaduse muutmine

Alusharidusseaduse § 43 lõike 3 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) eluruumi kasutava täisealise isiku tõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel, kui lastehoiu tegevus toimub eluruumides;“.

§ 40. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmine

Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 52⁷ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Põhjendatud kahtluse korral, et isik on nakkuskahtlane seoses ohtliku nakkushaigusega nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 3 lõike 2 punkti 4 tähenduses, võib rahvastiku tervise kaitseks Euroopa Liidu kodaniku või tema perekonnaliikme viibimis- või elamisõigust piirata kuni ohu väljaselgitamiseni, kuid kõige kauem kolme kuu jooksul isiku Eestisse saabumise päevast arvates. Nakkushaigused, mis ilmnevad pärast kolme kuu möödumist isiku Eestisse saabumise päevast arvates, ei ole väljasaatmise põhjuseks.

(2) Selleks et veenduda, et isik ei ole nakkusohtlik seoses ohtliku nakkushaigusega nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 3 lõike 2 punkti 4 tähenduses, võib kolme kuu jooksul Euroopa Liidu kodaniku ja tema perekonnaliikme Eestisse saabumise päevast arvates nõuda isikult terviseuuringu läbimist. Terviseuuring tehakse isikule tasuta.“.

§ 41. Kalmistuseaduse muutmine

Kalmistuseaduse § 12 lõikest 2 jäetakse välja sõna „eriti“.

§ 42. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine ning kehtetuks tunnistamine

1) nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 8 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Käesolevas seaduses nimetatud tervishoiutöötajal on õigus piiratud teovõimega isikut immuniseerida, kui isiku seaduslik esindaja ei ole immuniseerimisest kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis keeldunud, võttes sealjuures arvesse võlaõigusseaduse § 766 lõigetes 3 ja 4 sätestatut.“;

2) nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 43. Rahvatervishoiu seaduse muutmine

Rahvatervishoiu seaduse § 28 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tuberkuloosiregister on andmekogu, mida peetakse tuberkuloosi nakatumise ja tuberkuloosijuhtude registreerimiseks, tuberkuloosi seireks ja haigestumise ennetamiseks, tuberkuloosi nakatumise ja haigestumise, tuberkuloosi levimuse ja tuberkuloosihaigete elumuse analüüsimiseks, tervishoiuteenuste ja tuberkuloositõrje korraldamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks, diagnostika ja ravikäsitluse hindamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks.

(2) Tuberkuloosi nakatumise ja haigestumise juhte nii enne kui ka pärast surma diagnoosival ning tuberkuloosihaiget ravival tervishoiuteenuse osutajal ja riikliku ekspertiisiasutuse kohtuarstlikul eksperdil on kohustus esitada andmed tuberkuloosiregistrile.“.

§ 44. Riigipiiri seaduse muutmine

1) paragrahvi 17 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 17. Riigipiiri ületamise piiramine või peatamine

(1) Riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel on Vabariigi Valitsusel õigus ajutiselt:

- 1) piirata riigipiiri ületamist või see peatada;
- 2) kehtestada karantiin isikute riigipiiri ületamiseks ning koduloomade ja -lindude, samuti looma- ja taimekasvatussaaduste ning muude veoste üle riigipiiri toimetamiseks.“;

2) paragrahvi 17 täiendatakse lõigetega 1¹–1⁶ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Vabariigi Valitsus võib nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse tähenduses ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku tõrjeks kehtestada määrusega järgmisi nõudeid välispiiri ületamisele Eestisse sisenemise eesmärgil, kui see on vältimatult vajalik:

- 1) kohustus esitada terviseseisundit kinnitav tõend;
- 2) kohustus teha enne piiriületust terviseuuring, sealhulgas anda analüüs ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks.

(1²) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses täpsustatakse terviseseisundit kinnitava tõendi liigid ja andmekoosseis ning ohtliku nakkushaiguse tuvastamiseks tehtava terviseuuringu liigid.

(1³) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses võib teha erandeid järgmistest kriteeriumidest lähtuvalt:

- 1) isiku erivajadus, vanus, terviseseisund või tema reisi eesmärgist tulenev põhjus;
- 2) riigi sõjalise kaitse, siseturvalisuse või välissuhtlusega seotud vajadused;
- 3) ülekaalukas ühiskondlik või riiklik huvi;
- 4) elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamine;
- 5) rahvusvaheline kauba- ja reisijatevedu.

(1⁴) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ alusel antavas Vabariigi Valitsuse määruses kehtestatud välispiiri ületamise nõudeid Eestisse sisenemise eesmärgil ei kohaldata Eesti kodanikule, Eesti elamisluba või Eestis elamisõigust omavale isikule, tema otsejoones alanejale või ülenejale sugulasele või abikaasale ega Euroopa Liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavale isikule.

(1⁵) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud võib Vabariigi Valitsus ohtliku nakkushaiguse epideemilise leviku tõrjeks kehtestada määrusega ajutisi riigipiiri ületamise piiranguid tulenevalt lähte- või transiitriigi epidemioloogilisest olukorrast, võttes arvesse lähte- või transiitriigi nakatumisnäitajat, välisriigis esineva nakkushaiguse murettekitavat tüve või muud lähte- või transiitriigis esinevat asjaolu, mille tõttu võib isiku Eestisse saabumine põhjustada Eestis nakkushaiguse leviku.

(1⁶) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ või 1⁵ alusel antava määruse varaseim jõustumise aeg võib olla järgmisel päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, kui see on nakkushaiguse tõrjeks vältimatult vajalik ning ilma selleta muutuks eesmärgi saavutamine võimatuks või kahjustuks oluliselt.“.

§ 45. Riigi Teataja seaduse muutmine

Riigi Teataja seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Riigi Teataja väljaandja võib koostada ja avaldada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatuta Riigi Teatajas avaldatavate aktide terviktekste.“;

2) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 2³ järgmises sõnastuses:

„(2³) Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõigete 4 ja 10 ning riigipiiri seaduse § 17 lõike 1¹ või 1⁵ alusel kehtestatud määrus, milles sisalduvad meetmed, piirangud ja nõuded karantiini kehtestamiseks ning nakkushaiguse epideemilise leviku tõrjeks, esitatakse avaldamiseks viivitamata.“;

3) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 6³ järgmises sõnastuses:

„(6³) Käesoleva paragrahvi lõikes 2³ nimetatud määrus avaldatakse hiljemalt määruse esitamisele järgneval päeval.“.

§ 46. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 45⁴ lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) ta esitab tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbib edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

2) paragrahvi 45¹³ lõike 1 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) ta esitab tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbib edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele;“;

3) paragrahvi 45¹³ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kui asendushooldusteenust osutatakse last vahetult kasvatava isiku eluruumides, peab last vahetult kasvatava isikuga ühist eluruumi kasutav täisealine isik esitama tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta ning läbima edaspidi tervisekontrolli vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

4) paragrahvi 84 täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Perearst teeb toetatud elamise teenust, kogukonnas elamise teenust, päeva- ja nädalahoiuteenust või ööpäevaringset erihooldusteenust saama suunatud isiku tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, kui teenuseosutaja on seda nõudnud.

(3²) Perearst teeb teenuseosutajale teatavaks isiku terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.“;

5) paragrahvi 152 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Turvakoduteenuse, suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse või asendushooldusteenuse osutamise tegevusloa taotlemise korral esitab taotleja lisaks käesoleva

paragrahvi lõikes 3 nimetatule turvakodus teenust vahetult osutava isiku, lapsehoidja, perevanema või kasvataja tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

6) paragrahvi 152 lõike 5 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lapsehoidja või perevanemaga ühist eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“;

7) paragrahvi 152 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) Igapäevaelu toetamise teenuse, töötamise toetamise teenuse, toetatud elamise teenuse, kogukonnas elamise teenuse, päeva- ja nädalahoiuteenuse ning ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise tegevusloa taotlemise korral esitab taotleja lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmetele tegevusjuhendaja tervisetõendi tuberkuloosi suhtes tervisekontrolli läbimise kohta vastavalt nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusele.“.

§ 47. Tervisekassa seaduse muutmine

Tervisekassa seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „vaktsiinikahjude hüvitamine“ tekstiosaga „ravimite hankimine“;

2) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) hangib vajaduse korral riigieelarve vahendite eest riiklikult olulisi ravimeid rahvastiku tervise kaitse eesmärgil valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul ning korraldab enda hangitud ravimite sissevedu, ladustamist, säilitamist, külmahela toimimist, transporti ja väljastamist tervishoiuteenuse osutajale, hulgimüüjale või apteegile rakendamata ravimiseaduses sätestatud juurdehindluse regulatsiooni.“;

3) paragrahvi 4 lõike 1 viimane lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Tervisekassal on õigus ebaõigesti või põhjendamatult väljamakstud summa tagasi nõuda, pidada kinni järgmiste perioodide väljamaksetest või nõuda ebaõigesti või põhjendamatult väljastatud või kasutatud ravimite eest kahju hüvitamist.“.

§ 48. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 28 tunnistatakse kehtetuks.

§ 49. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 534 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Esialgse õiguskaitse rakendamise taotluse nakkushaige tema nõusolekuta haiglasse paigutamiseks ja talle haiglaravi kohaldamiseks ning samuti esialgse õiguskaitse rakendamise tähtaja pikendamise taotluse, võib esitada ka isiku raviarst“;

2) paragrahvi 539 lõiget 1 ja § 540 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „linnavalitsuse“ sõnadega „või isiku raviarsti“.

§ 50. Vereseaduse muutmine

Vereseaduses §-s 13 asendatakse tekstiosa „§-s 14“ tekstiosaga „§-s 20“.

§ 51. Veterinaarseaduse muutmine

Veterinaarseaduse § 2 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks.

2. jagu Seaduse jõustumine

§ 52. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Käesoleva seaduse § 42 lõige 1 jõustub 2027. aasta 1. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, ”....” 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)